

samega sebe, imamo zavest in samosvest, to je, vemo, da smo, vemo sami o sebi. Kakor vem jaz, da sem in kaj sem, tako tudi vsak drug. To zavedanje samega sebe je neizrekljivo čudna pa tudi znamenita stvar. Ne moremo razlagati, kaj je in od kod izhaja; le to pravim, da prav ta samosvest jasno priča o naši duši. Ko se namreč zavedam sam sebe, segam s spoznavanjem sam vase, spoznanje se obrača — dejal bi s primerom — samo vase. Vsakdo vé, da je tako, ali malokdo pomisli, kako vzvišeno je to delovanje. Ali more tako delovati tvarina? Ali ne deluje tvarina vedno le s tem, da se del druží z delom ali pa del ločí od dela? Kako neki deluje atom sam zase in sam nase? Zato moramo reči: Zavest in še bolj samosvest izhaja iz takega bitja ali iz take stvari, katera ima mnogo več zmožnostij kakor tvarina, in celó tako zmožnost, kakoršne ne more imeti tvarina. Sama sebe zavedati se ne more tvarina. Kako bi bila torej duša tvarinska? Prav iz samosvesti izvira tudi samostojnost človeška, na njej sloni slobodna naša volja, sploh: ta je središče našega duševnega delovanja in zato tudi najboljši dokaz in najzanesljivejša priča, da je naša duša netvarinska, boljše, da je duša duh v pravem pomenu, duh združen s telesom.

Dalje Vam ne bom dokazoval, cenjeni gospod, da imamo res duhovno dušo, ker vidim,

da Vam dokazov ni treba, ampak le časa, da se mišljenje Vaše utrdi in očisti. Saj je tudi s to resnico kakor z drugimi, da hipoma nikogar ne prepriča jeden dokaz, bodi še tako krepak in razviden, marveč mišljenje se preminja v človeku polagoma. Če ste se globoko zakopali v dvome o duši, ne bodete se urno iz njih izkopali. A premagali jih bodete vendar-le. saj ste se že nagnili z voljo na ono stran, kjer se ukrepi popolno prepričanje, da imamo duhovno dušo.

Veseli me jako, da je tako. Trdno sem uverjen, da bodete ne samo o tej resnici prepričani, ampak z veseljem, celó vneto in navdušeno prepričani, in da bodete to prepričanje širili in utrjevali tudi v drugih. In prav to Vam priporočam prav živo. Seveda ne zapravi nihče duše s tem, da jo taji; vendar je silno žalostno, če kdo ne pripoznava niti tega, kar ima sam; če rajši životari na isti stopinji kakor živali, in se odpove vsemu, kar je v nas plemenitega in vzvišenega. Da, bodiva zagovornika duši in v tem delu vstrajajva! Ta naloga je vredna najboljših delavcev in zagovornikov. Zdravi mi, dragi gospod!

Vaš

pokorni

Modroljub.

Oznanilo.

Bodoče leto (1895.) bo izhajal „Dom in Svet“ prav tako kakor to leto. Nekoliko ga bomo olepšali in boljše uredili, da ustrezemo večini naročnikov. Napredek naj se kaže tudi bodoče leto.

„Dom in Svet“ si je pridobil med Slovenci ljubezen in si priboril veljavo, kakoršne se ni nihče nadejal pred sedmimi leti. Toda še dandanes ni list popolnoma tak, kakoršnega bi radi imeli. Mnogo dela še čaka ne samo urednika, ampak tudi njegove prijatelje.

Lepo slovstvo nam ne smé biti prazna igrača, še manj javna zabava, v kateri bi smele na dan prihajati strasti in nizke želje: marveč lepo slovstvo nam mora biti najplemenitejše delo, katero opravljajmo pisatelji kot božji poslanci, zavedajoč se odgovornosti pred Bogom; lepo slovstvo bodi cvet našega naroda, zrcalo našega življenja.

S tem načelom vabimo že danes Slovence k obilni naročbi, da se pomnoži število naših podpornikov, in prosimo pisatelje dobrih in lepih spisov.

Naročnina za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 10 kr., za četrt leta 1 gld. 5 kr. Za dijake je naročnina 3 gld. 40 kr. na leto, 1 gld. 70 kr. za pol leta in 85 kr. za četrt leta. Za Ameriko je naročnina na leto 2 dolarja, za pol leta 1 dolar.